

Interesse for de smaa Brænderier maasse her i Salen kunde vinde nogen Anslang. Det er denne Egelighed, som jo er saa tiltalende, men som her virkelig er uden al Betydning. Jeg har igaar tilladt mig at aflæse den høitærede Finanzministers egne Motiver med Hensyn til de smaa Brænderier, og i disse Motiver er det paa Sp. 1605 udtrykkelig udtalt, at paa disse smaa Brænderier, hvor Produktet væsentlig er Drank, og hvor Kjedlen bruges til Drankens Klaring, kan man ikke anvende Apparatet med dets nuværende Indretning, ligesom man i ethvert Tilfælde ikke kan anvende det paa disse Brænderier paa Landet. Dette, som findes i Motiverne, synes den høitærede Finanzminister imidlertid ikke at have villet tillægge nogen betydelig Vægt, og jeg vil derfor tillade mig at henwise til Sp. 181—82 i Betænkningen, hvor man vil finde, hvad de af den høitærede Finanzminister omtalte Embedsmænd, der særlig have beskæftiget sig med denne Sag, udtale desangaaende. Man vil da se, at der fra en af de Embedsmænd, hvem det har været overdraget at deltage i de med Apparatet foretagne, paa et tidligere Sted i Betænkningen nævnte, Prøver er afgivet en Erklæring, som lyder saaledes: „Alle, som have Kjendskab til Apparatet og til Sagen i Almindelighed, maa vide, at de Apparater, som ere blevne benyttede til de i Kjøbenhavn foretagne Forsøg, ere af den Bestaaffenhed, at de kun kunne finde Anvendelse i de Brænderier, i hvilke der udvindes Spiritus, og at de kun kunne give et rigtigt Resultat i disse Brænderier, i hvilke der udvindes Drank.“ Nu siges der i Motivernes Sp. 1605: „Den langt overveiende Del af Brænderierne her i Landet er af en saadan Indretning, at den gjærende Mæsses Afbrænding ikke giver ren Spiritus eller færdigt Brændevin som Udbytte, men kun den saakaldte Drank“, og det forekommer mig altsaa efter Alt, hvad der er oplyst i den høitærede Finanzministers Motiver og af de Embedsmænd, som særligt have havt med denne Sag at gjøre, at Maa-leren i dens nuværende Skikkelse i ethvert Tilfælde ikke kan anvendes paa de mindre Brænderier, som udvinde Drank, og det er

efter Motivernes Ordlyd de allerfleste Brænderier her i Landet. At altsaa Indførelsen af den nye Maa-ler skulde være en særdeles liggelig Foranstaltning og gavnlig for Opretholdelsen af de smaa Brænderier, forekommer mig at være høist tvivlsomt, foruden at den efter Motivernes Indhold maa siges at være fuldstændig umulig. — Det andet Punkt, jeg vilde omtale, angaar Gjerfabrikationen. Den høitærede Minister lagde Vægt paa, at vi anvende Gjer til Brød, og at dette var Noget, hvorfra man burde fjerne enhver Bestaaffning; dette var et af de Principer, som vi gjennem hele Lovgivningen havde holdt os til. Jeg kan ikke negte, at det har noget Tilløkkende ved sig at sørge for, at de, der have ondt ved at skaffe sig Brødet, kunne faae det billigere, og da navnlig derved, at man fjerner Bestaaffning af Gjerproduktionen; men jeg vil bede den ærede Minister erindre, at til det Brød, som nydes af Almuen her i Landet, nemlig Rugbrød, bruges ikke Gjer, og at dernæst til Sigtebrød bruges kun Gjer i de meget store Bagerier; paa Landet bruger man ikke Gjer dertil; man bruger det overhovedet kun for den Behageligheds Skyld at faae Brødet lettere, men i de fleste Husholdninger benyttes ikke Gjer til Sigtebrød. Dette turde allerede vise, at der ikke behøves at tage noget særligt Hensyn til at gjøre Gjerproduktionen fri. Og lad os nu se hen til, hvorom det dreier sig. Jeg vil bede lagt Mærke til et Par Tal, det er ikke mange, og de ere lette at følge. Et Pund Gjer koster 24 Skilling, og et Lod Gjer altsaa $\frac{3}{4}$ Skilling. Dette anvendes til Udbringelse af for 40 Skilling Hvedebrød, eller, for at tale populært, til 10 fire-skillinges Fransbrød; der anvendes altsaa til et 4ff. 8 Fransbrød for knap $\frac{1}{12}$ ff. Gjer. Dette er imidlertid selve Gjærens Værdi; men tage vi nu kun Afgiften af Gjæren i Betragtning, saa staar den i et Forhold til Værdien af mellem $\frac{1}{5}$ og $\frac{1}{6}$, og tage vi det høieste af disse Forholdstal, nemlig $\frac{1}{5}$, saa vil et 4ff. 8 Fransbrød ved Afgiften blive fordyret med, siger og skriver en tredsindstyvende Del af en Skilling. Jeg gad nu vide, om de ærede Medlemmer tro, at dette gaar ud af Konsumenternes Lomme, om de virkelig tro, at Konsumenterne ville komme til at nyde billigere Brød paa